

KAMU HİZMETİ ve TRT

Tıpkı Eğitim ve Sağlık hizmeti gibi, yasal düzenlemelerle TRT'ye verilen görev de aslında bir "Kamu Hizmeti"dir.

Parasız eğitim, parasız sağlık hizmeti nasıl vazgeçilmezse, halkın doğru ve tarafsız haber alma, herhangi bir ek ücret ödmeden kültür, sanat, eğitim, belgesel ve spor yayınlarına erişim sağlama hakkı da vazgeçilmez bir kamu hizmetidir.

Genel olarak, tüm yayıncı kuruluşlar "Kamu"ya yönelik yayın yaparlar. Dolayısıyla hemen hepsi "kamu yayıncılığı" yapmaktadır. TRT'ye verilen görev ise bu yayıncılığı bir "KAMU HİZMETİ" bilinciyle yerine getirmesidir. Daha net ve uluslararası ifadeyle TRT'nin görevi "KAMU HİZMETİ YAYINCILIGI" (Public Service Broadcasting) yapmaktır.

Kamu Hizmeti Yayıncılığı, sermaye odakları, siyasal iktidarlar vb çevreler için değil, emekçi halk ve onun yüksek çıkarları için yayın yapmak; halkın tüm kesimlerini kamu yararını gözetten bir eksen-de kapsayabilmektir. TRT'yi, özel yayın kuruluşlarından ayıran en temel fark da budur. Zira kamuya yönelik yayıncılık sektörü, bütünüyle sermaye gruplarına ve onların çıkarlarına terk edilemeyecek kadar önemli ve değerli bir sektördür.

Kamu hizmeti yayıncılığı yapabilmek için olmazsa olmaz ilk koşul "mali özerklik"tir. Bu koşulun sağlanması ise siyasal iktidarlar tarafından paylaştırılan "bütçe"den değil, doğrudan halk tarafından finanse edilmesiyle mümkündür. Geliri, siyasal iktidarın yönettiği bütçeye ve her yıl oradan alacağı paya bağlı olan bir Kurumun, yeri geldiğinde siyasal iktidarın icraatlarını eleştirebilecek yayınlar yapması beklenemez.

Mevcut durumda, kısmen de olsa TRT'nin "mali özerkliğe" sahip olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü mali kaynağı, büyük oranda bandrol (tv, radyo cep telefonu fiyatlarının içindeki yüzdelik tutar) ve elektrik payı (her konutun elektrik faturasına eklenen yüzdelik tutar) gelirleri ile sağlanmaktadır ve bütçeden bağımsızdır (Bu gelir yüzdelilerinin de siyasal iktidar tarafından çıkarılan yasalar ile düzenlendiği dikkate alındığında, ancak kısmi bir mali özerklikten söz edilebilir).

Kamu Hizmeti Yayıncılığının ikinci koşulu ise "editöryal bağımsızlık"tır. Yani TRT'nin içerik

üreticileri (prodüktör, muhabir vb), sermaye odakları ve/veya siyasal iktidarlara yaranma güdüsüyle değil, doğrudan halkın sağladığı mali kaynakları kullanarak, bütünüyle özgür ve kamu yararını gözetten yapım/yayınlar üretebilmeli hiçbir engele/sansüre boyun eğmeyecek bir bilinçle görevlerini yerine getirebilmelidir. Bunun yanı sıra demokrasi kültürünün gelişmesi için, toplumun tüm kesimlerine yönelik, eşit ve adil bir yayıncılık politikasını benimsemeli ve hayata geçirebilmelidir.

Kamu hizmeti yayıncılığından bahsedebilmek için bir diğer koşul da "katılımcılık"tır. Bu da ortak akıl üretme süreçlerini işleten/önemseyen ve tepeden inmece anlayışı reddeden bir bilinç ile mümkündür. Birkaç istisnai dönem dışında bir türlü hayata geçirilmeyen "TRT Danışma Kurulları", yasal düzenlemelerde varlığını korumakta ancak ısrarla uygulanmaya geçirilmemektedir. Akademik çevreler ile Demokratik Kitle Örgütlerinin katılımıyla oluşturulması gereken ve yayın politikalarının toplumun ihtiyaçları yönünde oluşmasına aracılık edebilecek bu yapının hayata geçirilmesi, iktidar gücünü hiçbir şekilde paylaşmak istemeyenlerce engellenmektedir.

TRT, son 15 yıldır "kamu hizmeti yayıncılığı" yerine "iktidara hizmet yayıncılığı" nı benimsemiş, bunun sonucu olarak da "kamu yararı" yerine "rantçılığı" gözetken, hemen hemen tüm programlarında dini faktörleri merkeze alan "dinci, gerici ve mezhepçi" bir yayıncılık anlayışına savrulmuştur. Buna karşı çıkan ilerici/devrimci kadrolar ise ciddi bir tasfiye sürecine tabi tutulmuştur.

Tüm olumsuzluklara rağmen;

- *Özerk, demokratik, katılımcı ve halktan yana bir TRT,*
- *Kamu hizmeti bilinciyle ve kamu yararını gözetten bir anlayışla yayıncılık yapan bir TRT,*
- *Ne sermaye çevrelerine ne de siyasal iktidarlara, halktan aldığı gelirlerle halka hizmet eden bir TRT,*

toplumun örgütlü tüm kesimleri tarafından verilecek mücadele sonucunda yaratılacaktır.

TRT'nin yok edilmesinin, bu alanın bütünüyle sermayedarlara bırakılması sonucunu doğuracağı unutulmamalıdır.

TRT Halkındır! ■

**Özerk,
demokratik,
katılımcı ve halktan
yana bir TRT**

**Kamu hizmeti bilinciyle
ve kamu yararını gözetten
bir anlayışla yayıncılık
yapan bir TRT**

**Ne sermaye çevrelerine
ne de siyasal iktidarlara,
halktan aldığı
gelirlerle halka
hizmet eden bir
TRT**